

Leren Werkt!

Jaarverslag Leerplicht RMC
schooljaar 2015-2016

Gemeente  Enschede

Inleiding

De gemeente Enschede vindt het belangrijk dat jongeren de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen zodat ze zo zelfstandig en volwaardig mogelijk in de samenleving kunnen participeren. Voor sommigen is dit het behalen van een startkwalificatie, voor anderen is dit het verkrijgen van een baan of een vorm van dagbesteding. Het is belangrijk dat kinderen naar school gaan. Daar wordt immers een basis gelegd voor de verdere toekomst. Het is daarbij belangrijk om schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten te voorkomen en te bestrijden, of de jongere bij schoolverlaten zo snel mogelijk terug te geleiden naar school of een ander passend traject (o.a. werk, dagbesteding). De jeugd heeft immers de toekomst!

De meest effectieve manier om voortijdig schoolverlaten te voorkomen is het zo vroeg mogelijk signaleren van verzuimproblematiek. Door tijdig met de jongere, ouders of verzorgers in gesprek te gaan, kan erger worden voorkomen. Verzuim is veelal een signaal van grotere onderliggende problematiek en een voorbode voor schooluitval op latere leeftijd.

Met de meeste jongeren in Enschede gaat het gelukkig goed. Ze halen hun schooldiploma, vinden een baan en nemen hun plek in in de samenleving waar ze hun talenten verder ontwikkelen. Sommige jongeren hebben hier meer moeite mee en krijgen gedurende hun schoolgang te maken met problemen, die leiden tot schoolverzuim en soms zelfs schooluitval. De leerplichtambtenaren zijn er dan om samen met deze jeugdigen en hun omgeving naar een oplossing te zoeken. In hun werk ligt de nadruk op preventie, handhaving en het bieden van de juiste zorg en ondersteuning. Daarnaast besteden de leerplichtambtenaren aandacht aan het behandelen van vrijstellingen, verlofaanvragen, bemiddelen bij conflicten, geven van advies en het reduceren van het aantal thuiszitters.

Voor u ligt het jaarverslag "Leren Werkt" over de uitvoering van de Leerplichtwet en het RMC-besluit binnen de gemeente Enschede. In dit verslag vindt u informatie over kaders van de Leerplicht- RMC wetgeving, verzuimcijfers, aanpak van schoolverzuim en de resultaten hiervan. Tenslotte worden de Twentse beloften omschreven die de Twentse gemeenten en het onderwijs hebben opgesteld voor 2016-2020. Deze beloften worden gedaan aan alle jongeren voor wie het behalen van een diploma of het vinden van een baan niet vanzelfsprekend is.



Wat is leerplicht?

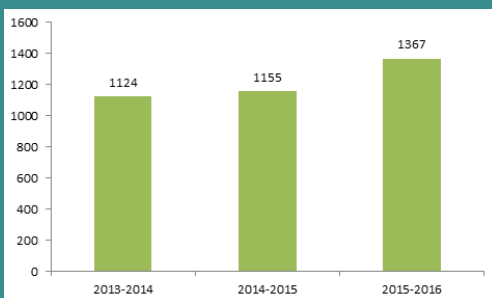
Vanaf hun vijfde jaar moeten kinderen in Nederland verplicht naar school. Tot zij zestien zijn, geldt de Leerplichtwet. In de praktijk gaan de meeste kinderen al naar school als zij vier zijn, maar zij zijn dus pas leerplichtig vanaf hun vijfde jaar.



Quote Eelco

Eelco Eerenberg
Wethouder Onderwijs, gemeente
Enschede

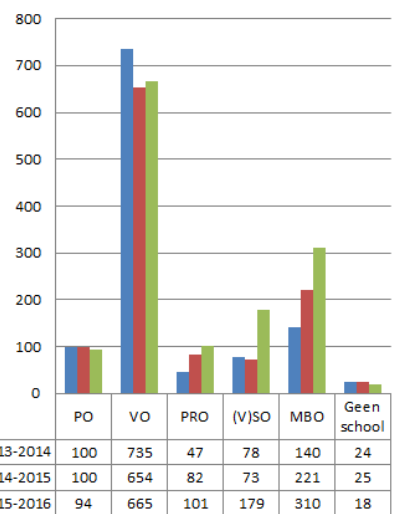
Cijfers Schoolverzuim



PO: Primair Onderwijs
VO: Voortgezet Onderwijs
PRO: Praktijkonderwijs
(V)SO: (Voortgezet) Speciaal Onderwijs
MBO: Middelbaar Beroepsonderwijs

Schoolverzuim is veelal een signaal voor onderliggende problematiek. Het kan een voorbode zijn voor schooluitval op latere leeftijd. Door verzuim vroegtijdig te signaleren en actief met de jongere, ouders of verzorgers in gesprek te gaan, kan worden bepaald welke acties moeten worden ondernomen om erger (langdurig thuiszitten of schooluitval) te voorkomen. Het totaal aantal verzuimmeldingen (1367) is dit schooljaar gestegen. De stijging is met name zichtbaar in het speciaal(voortgezet)onderwijs (179 meldingen) en het middelbaarberoepsonderwijs(310 meldingen). De meeste verzuimmeldingen komen, net als voorgaande jaren, uit het Voortgezet Onderwijs (665). De stijging komt o.a. door de strakkere hantering van de verzuimkaart door de scholen. Daarnaast zijn de leerplichtambtenaren (en haar netwerkpartners) steeds 'zichtbaarder' binnen de school aanwezig. Door o.a. spreekuren op schoollocaties, het geven van voorlichting aan leerlingen en onderwijspersoneel wordt verzuim veel sneller gemeld.

Verzuim naar onderwijssoort



Wat is kwalificatieplicht?

Na het schooljaar waarin een jongere 16 is geworden tot zijn of haar 18e verjaardag geldt de kwalificatieplicht. Leerlingen van 16 en 17 jaar moeten onderwijs volgen als zij nog geen startkwalificatie hebben behaald. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma, of een diploma mbo niveau 2 of hoger. De kwalificatieplicht duurt tot de dag dat de startkwalificatie is behaald, of tot de 18e verjaardag. De kwalificatieplicht is geregeld in de Leerplichtwet.

Vrijstellingen kwalificatieplicht

Jongeren in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) die een uitstroomprofiel dagbesteding of arbeid volgen, zijn niet kwalificatieplichtig (in het uitstroomprofiel onderwijs van het vso is dat wel zo). Ook wie zeer moeilijk leert, een verstandelijke en/of fysieke beperking heeft of een getuigschrift of diploma heeft van de praktijkschool, kan vrijgesteld worden van de kwalificatieplicht.

Schoolverzuim in soorten

Schoolverzuim kan worden onderverdeeld in wettelijk en overig verzuim. Wettelijk verzuim is in de Leerplichtwet beschreven en moet door de school worden gemeld aan de leerplichtambtenaar.

Hierbij gaat het om:

- verzuim van 16 uur van de les- of praktijktijd gedurende een aaneengesloten periode van 4 weken (**relatief verzuim**)
- vrije uren/dagen zonder toestemming van de directeur van school of leerplichtambtenaar (**luxe verzuim**)
- leerlingen die niet staan ingeschreven op een school (**absoluut verzuim**)

Onder overig verzuim wordt verstaan regelmatig te laat komen, spijbelen, verzuim gerelateerd aan (vermoedelijk) achterliggende problematiek en ziekte verzuim.

Het melden van overig verzuim is niet wettelijk verplicht, maar in Enschede wel gebruikelijk.

Dit jaar waren er 18 meldingen absoluut verzuim en 1367 meldingen relatief en overig verzuim van leer en kwalificatieplichtige jongeren.

Verzuimkaart als leidraad

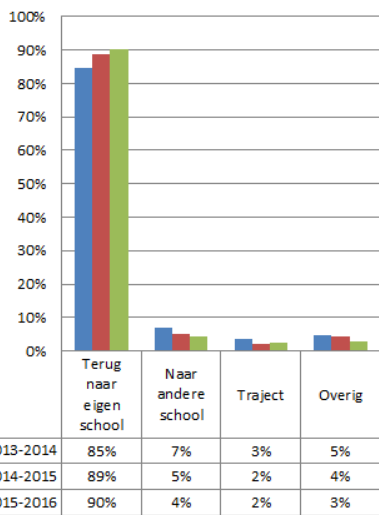
Team Leerplicht, het onderwijs en de Jeugdgezondheidszorg (GGD-JGZ) werken al een aantal jaren met de verzuimkaarten voor primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs.

De verzuimkaart is de handreiking voor professionals wanneer wettelijk en overig verzuim moet worden gemeld en welke acties betrokken partijen aansluitend ondernemen. Door verzuim tijdig te melden kan worden afgestemd wat nodig is om dit verzuim te beperken of te stoppen. Alles onder het motto "vroegtijdig signaleren voorkomt erger!"

Het gebruik van de verzuimkaart is succesvol gebleken. De afwezigheid van leerlingen wordt door het onderwijs sneller opgemerkt en eerder besproken, waarmee nieuw verzuim wordt voorkomen en langdurig thuiszitten wordt verminderd.

U vindt de verzuimkaarten op onze website www.enschede.nl/leerplicht

Resultaat van de inzet



De meeste jongeren met schoolverzuim (90%) keerden terug naar de eigen school.

Daar was terugkeer naar de eigen school niet haalbaar bleek, zijn leerlingen naar een andere school (3%), het speciaal onderwijs (1%) of in een passend traject (2%) geplaatst. Een aantal jongeren hebben het onderwijs verlaten (1%) of is het verzuim (nog) niet gestopt (1%). Deze jongeren blijven, voor zover ze in Enschede woonachtig zijn, in beeld bij leerplicht.

Ten opzichte van vorige jaren is er sprake van een lichte stijging van de terugkeer naar de eigen school.

Eén doorlopende aanpak voor 5 - 23 jaar

Leerplicht en RMC werken nauw samen om de Leerplichtwet (waarin ook kwalificatieplicht is geregeld) en de RMC-wet te handhaven. Er is dus één doorlopende aanpak van leerplicht (kinderen van vijf tot achttien), tot en met het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (tot 23 jaar).

Taken scholen

De school is de eerst verantwoordelijke bij de aanpak van (beginnend) verzuim. De school is verplicht om in- en uitschrijvingen van leerlingen te melden en een goede verzuimregistratie bij te houden. De scholen melden het schoolverzuim via het verzuimloket Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Naast het wettelijk verzuim wordt in Enschede (en in de regio) ook preventief verzuim gemeld. De afspraken hierover zijn vastgelegd in de verzuimkaarten voor het Primair onderwijs en Voortgezet / MBO onderwijs.

Jaarlijks voeren leerplichtambtenaren, in samenspraak met de jeugdgezondheidszorg, gesprekken met scholen over het verzuimbeleid, verzuimcijfers, resultaten, wederzijdse ervaringen en signalen. Waar nodig worden afspraken aangescherpt om elkaar nog beter te vinden!



Leerplichtambtenaar als bemiddelaar

Leerplichtambtenaren worden regelmatig benaderd door scholen en ouders voor het bemiddelen in verschillende situaties. Deze verzoeken variëren van een bemiddelings-poging bij een conflict tussen school en ouders tot aan het verwijderen van een leerling of de overstap naar een andere school. Leerplichtambtenaren hebben hierbij voor-namelijk een regierol.

In het schooljaar 2015-2016 zijn 21 verzoeken voor bemiddeling en 86 verzoeken om advies en informatie in behandeling genomen.



Casusbeschrijving

Een school staat op het punt een leerling, in z'n laatste schooljaar opnieuw te schorsen. De leerling komt regelmatig te laat, weigert opdrachten en gaat z'n eigen gang. De school ziet geen mogelijkheden meer om de leerling onderwijs te bieden met het risico dat deze leerling geen diploma gaat behalen.

De leerling is al eerder van school gewisseld, gezien het aantal beperkte VSO-scholen is verandering van school geen optie.

Na onderzoek van de leerplichtambtenaar blijkt dat er sprake van overschatting van deze jongen.

Hij is immers niet in staat zelfstandig naar school te gaan en zal op deze manier thuis komen te zitten en nooit zijn diploma halen.

Gezien zijn beperking is het voor hem niet mogelijk zich af te sluiten voor prikkels die hij onderweg naar school in het openbaar vervoer tegenkomt. Door op basis van zijn beperking vervolgens leerlingenvervoer in te zetten wordt een belangrijk knelpunt weggenomen.

Met nieuwe afspraken wordt alles op alles gezet dat deze leerling zijn VSO opleiding met een diploma kan afronden!

De leerplichtambtenaar

De leerplichtambtenaren van gemeente Enschede zijn er voor jeugdigen van 5 tot 18 jaar. Zij zetten zich in om school-verzuim en schooluitval te voorkomen en tegen te gaan. Niet door ouders en kinderen "op de vingers te tikken", maar wel door ze te helpen bij problemen die verzuim veroorzaken. Als de jongere bijvoorbeeld niet naar school gaat door problemen thuis dan zoeken de leerplichtambtenaren mee naar een oplossing. Of als er geen geschikte onderwijsplek voor de jongere gevonden wordt, helpen de leerplicht-ambtenaren mee naar een andere school te zoeken. Ze proberen samen met alle betrokkenen tot een oplossing te komen die leidt tot geregeld schoolbezoek van het kind.

De leerplichtambtenaren van gemeente Enschede werken nauw samen met tal van organisaties en instanties. Voorbeelden zijn de Scholen, Wijkteams, de GGD, Politie, Openbaar Ministerie, GGZ-instellingen. Juist de goede samenwerking tussen de verschillende partijen maakt het verschil. Naast de preventieve taak hebben de leerplichtambtenaren ook een handhavende taak, die altijd "met zorg" wordt toegepast. Soms leveren bemiddeling en/of verwijzing naar hulpverlening immers niet het gewenste resultaat op. In dat geval kan een juridische aanpak noodzakelijk zijn. Ze geven ook advies en voorlichting op scholen en aan andere instanties.



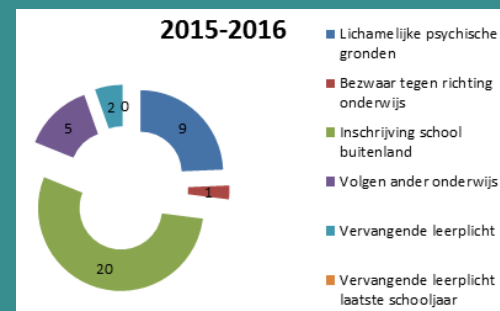
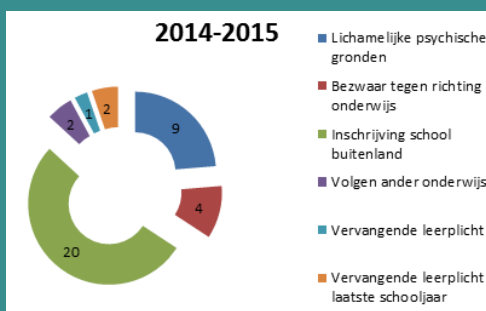
Wat is RMC? (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie)

Jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie, zijn voortijdig schoolverlaters. Zij vallen niet meer onder de Leerplichtwet, maar wél onder de RMC-wetgeving. De RMC heeft jongeren zonder startkwalificatie in beeld en activeert hen om weer terug te gaan naar school.

Vrijstellingen

Leer- en kwalificatieplichtige leerlingen horen elke schooldag aanwezig te zijn op school. Er zijn binnen de Leerplichtwet een aantal vormen van vrijstelling mogelijk: vrijstelling van geregeld schoolbezoek, vrijstelling van inschrijving, vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs en vervangende leerplicht.

In de gemeente Enschede zijn er afgelopen jaar 37 vrijstellingen toegekend. Dit aantal is nagenoeg gelijk gebleven aan het aantal van het vorig schooljaar (38). De meest voorkomende vrijstellingen waren op grond van de inschrijvingsplicht vanwege het volgen van onderwijs in het buitenland (20) en vrijstelling op grond van lichamelijke of psychische gronden (9).



Verzuim 18 +

Schoolverzuim is een belangrijke voorbode voor schooluitval op latere leeftijd. De inzet van Leerplicht stopt als de leerling 18 jaar is geworden. De leerling is volgens de wet volwassen en niet langer leerplichtig. Het schoolverzuim is daarmee lang niet altijd ten einde.

Verzuimbestrijding van jongeren van 18 jaar en ouder behoort over het algemeen niet tot de wettelijke taak van het RMC. De RMC subregio 's Almelo, Enschede, Hengelo en Oldenzaal en het MBO zien wel de noodzaak van verzuimbestrijding en zetten dit schooljaar stevig in op bestrijding van verzuim van jongeren van 18 jaar en ouder om daarmee schooluitval te voorkomen.

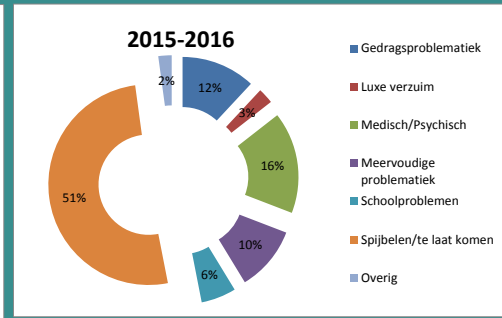
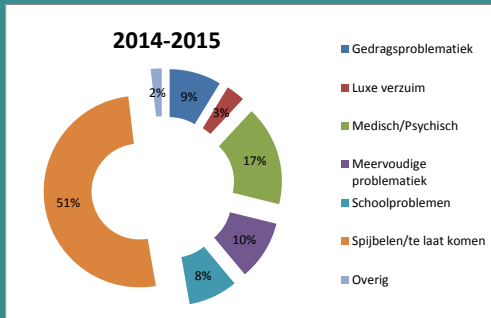
Binnen een pilot wordt niet langer gekeken of de leerling nu wel of niet leerplichtig is en waar hij woont, maar naar wat de leerling nodig heeft om zijn schoolgang met succes af te ronden. In samenwerking met het ROC van Twente is een regionaal verzuimconsulent aan de slag om schoolverzuim onder jongvolwassenen terug te dringen, zodat nog meer leerlingen met succes hun schoolloopbaan kunnen afronden.

In totaal zijn er 177 verzuimmeldingen ontvangen van leerlingen tussen de 18-23 jaar. Daarvan zijn waren er 169 afkomstig uit het MBO.

Schoolverzuim onder "Duitse" leerlingen

Enschede heeft te maken met leerlingen die in Nederland naar school gaan, maar in Duitsland wonen. Deze leerlingen vallen niet onder de Nederlandse wetgeving en bij schoolverzuim kan de leerplichtambtenaar dan ook niet optreden. Steeds meer scholen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs hebben te maken met leerlingen uit Duitsland, die frequent te laat komen of zonder geldige reden afwezig zijn.

De gemeente Enschede heeft dit jaar de samenwerking gezocht met de gemeente Gronau (Schulplicht) om te bekijken welke interventiemogelijkheden er liggen en welke rol de Duitse collega's kunnen spelen om het schoolverzuim onder deze leerlingen te verminderen.



Oorzaak van schoolverzuim

Een leerling kan van school om verschillende redenen verzuimen. De meest voorkomende vorm van verzuim is spijbelen of te laat komen (687 meldingen). In de meeste gevallen is voor dit verzuim een waarschuwingsgesprek met de leerplichtambtenaar voldoende om het verzuim te doen stoppen. Daarna is verzuim, waar een medisch/psychisch probleem aan ten grondslag (221 meldingen) ligt een veel voorkomende reden van verzuim. De leerplichtambtenaar kijkt samen met de betrokkenpartners welke inzet nodig is om de duur van het verzuim waar mogelijk te beperken.

Tenslotte is verzuim waarbij gedragsproblematiek van de leerling (161 meldingen) of meervoudige problematiek (141 meldingen) een rol speelt ook een belangrijke oorzaak. De leerplichtambtenaar onderhoudt strakke lijnen met leerlingen/ouders, school en hulpverlening die mogelijk al in het gezin betrokken is. In samenspraak worden afspraken gemaakt die moeten leiden naar het opheffen van het verzuim. De leerplichtambtenaar ziet erop toe of de leerling/ouders de gemaakte afspraken nakomen. Als een leerling/ouders zich onvoldoende aan de afspraken houden, kan de leerplichtambtenaar een proces-verbaal opstellen.

Een andere reden van verzuim is Luxe verzuim, dit jaar waren er 34 meldingen. Luxe verzuim zijn vrije uren/dagen zonder toestemming van de directeur van school of leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar doet onderzoek of het verzuim verwijtbaar is. Als dit het geval is dan volgt altijd een procesverbaal. Ouders riskeren hiermee een geldboete.



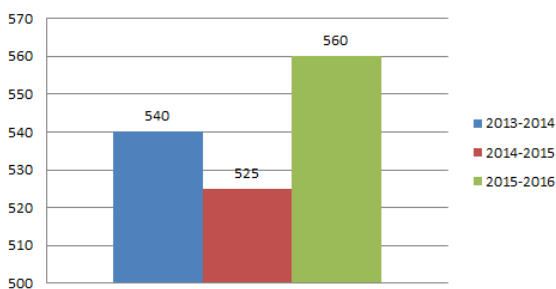
Casusbeschrijving

Leerling zit niet op zijn plek bij het ROC (afdeling Horeca) en volgt, om zich breder te oriënteren, het studie en beroepskeuze programma. Stages bij een interieurbouwbedrijf en technische dienst geven hem het inzicht dat hij met de opleiding meubelmaker / interieurbouw wil starten. Om deze opleiding te kunnen volgen moet hij een passende BBL-werkplek vinden. Dit lukt hem niet met het gevolg dat hij wordt uitgeschreven bij het ROC. Het ROC doet een RMC-melding en de leerling wordt besproken in het actieteam. De RMC-consulent gaat in gesprek met de leerling en zijn moeder

om de mogelijkheden te verkennen. De jongere geeft aan hij graag met zijn handen werkt en een werkplek wil waar hij kan leren vanuit de praktijk. De RMC-consulent brengt de leerling in contact met de regionaal jongerencoach. De jongeren coach vindt, samen met de jongere, een passende werkgever in de door hem gewenste beroepsrichting. De leerling is zeer gemotiveerd en wil graag aan de slag. In samenspraak met deze werkgever wordt tevens bekeken welke BBL-opleiding bij deze werkplek kan aansluiten.

Cijfers voortijdig schoolverlaten

Meldingen VSV



Het schooljaar 2015-2016 zijn er 560 meldingen binnengekomen van voortijdig schoolverlaters. Deze meldingen waren voor het grootste deel afkomstig van scholen (248) en het werkplein van de gemeente Enschede (206). De stijging wordt veroorzaakt doordat er meer jongeren door het Werkplein zijn gemeld. Het aantal voortijdig schoolverlaters dat in het verslagjaar zonder startkwalificatie de school verliet is verder gedaald.

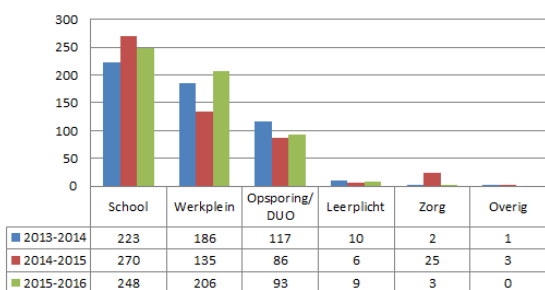
Inzet van de leerplichtambtenaar en netwerkpartners heeft ertoe geleid dat het grootste deel (341) is doorgeleid naar werk(gerelateerde) trajecten. Daarnaast zijn 73 jongeren terug naar school gegaan om alsnog hun startkwalificatie te halen.

Weer minder schooluitval in Enschede
 Dankzij onze gezamenlijke inspanningen de afgelopen jaren, behoort de regio Twente tot de regio's met het laagste aantal, voortijdig schoolverlaters, 1,3% (schooljaar 2014-2015). Het totaal aantal schoolverlaters leerlingen in Enschede is wederom gedaald van 2,4% in het schooljaar 2013-2014 naar 2,3% in het schooljaar 2014-2015.

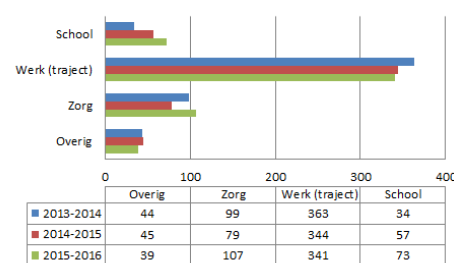
Voortijdig schoolverlaters

Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren tussen de 18 en 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie (havo-, vwo, mbo2-diploma). Deze jongeren hebben het lastiger op de arbeidsmarkt en in de maatschappij; zij zijn twee keer zo vaak werkloos en worden vijf keer vaker verdacht van een misdrijf (bron cbs.overheidsdata). De overheid heeft de ambitie om in 2021 het aantal schoolverlaters te verminderen tot 20.000. Om die doelstelling te behalen, wordt het programma "aanval op de schooluitval" voortgezet en hebben RMC regio's en onderwijsinstellingen de opdracht gekregen om maatregelen te blijven nemen om uitval te voorkomen. Voor de regio Twente zijn deze vastgelegd in het plan 'Twentse Belofte'.

VSV naar melder



Uitstroom VSV



De handhavende taak van de leerplichtambtenaar



- Is er sprake van ongeoorloofd schoolverzuim, dan neemt de school contact op met de leerling en ouders in kwestie en meldt het verzuim bij de leerplichtambtenaar.

- De leerplichtambtenaar vertelt tijdens een gesprek met de leerling en ouders nog eens waarom het belangrijk is naar school te gaan en dat schoolverzuim strafbaar is.

- De leerplichtambtenaar denkt mee over oplossingen bij eventuele problemen die schoolbezoek in de weg staan.

- Komen de leerling en zijn ouders de gemaakte afspraken niet na, dan volgt een officiële waarschuwing.

- Als het verzuim na genoemde waarschuwing nog steeds niet is gestopt, kan de leerplichtambtenaar, die tevens BOA (Buitengewoon opsporingsambtenaar) is, een HALT-straf geven of een proces-verbaal opmaken.

De rechter bepaalt uiteindelijk of er een straf volgt in de vorm van een boete, taak- of leerstraf en/of een verplicht jeugdreclasseringscontact.

Actieteam Jongeren

Sinds enkele jaren kent Enschede een integrale aanpak van onderwijsinstellingen, zorgpartners en de gemeente om jongeren in kwetsbare positie te begeleiden naar school, werk of tijdelijk zorgtraject. Deze aanpak wordt met succes vormgegeven binnen het "Actieteam Jongeren". Niet afwachten maar direct (en preventief) gerichte actie ondernemen om jongeren weer met succes in de schoolbanken of op de arbeidsmarkt te krijgen.

Het Actieteam richt zich op de doelgroep jongeren tussen de 18 en 27 jaar die zonder startkwalificatie zijn uitgevallen. Met ingang van schooljaar 2017-2018 wordt hier de doelgroep jongeren die uitstromen van het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs aan toegevoegd. Deze jongeren zijn immers extra kwetsbaar op de arbeidsmarkt en hebben een grotere kans om tussen wal en schip te vallen.

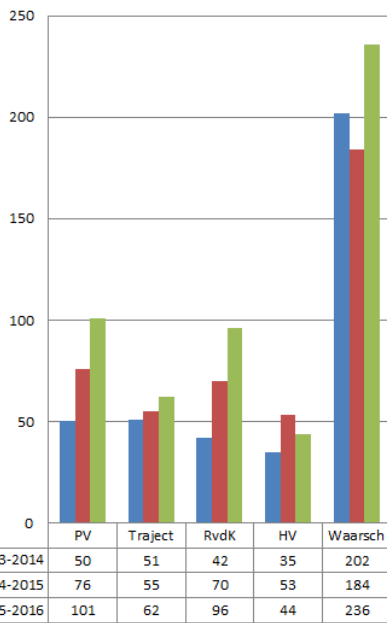
In de praktijk

Alle schoolverlaters worden wekelijks besproken in het Actieteam. Dit team bestaat uit een vertegenwoordiging van het Leerwerkloket, de wijkteams en de gemeentelijke afdelingen Leerplicht, Werk&Inkomen.

In dit overleg wordt integraal afgestemd wie de jongeren concreet gaat ondersteunen in het traject gericht op reëntree in de schoolbanken of op de arbeidsmarkt.

Team Leerplicht coördineert en faciliteert de aanpak binnen het Actieteam. Door deze opzet wordt voorkomen dat we jongeren uit het oog verliezen en kunnen we tijdig inzetten op passende ondersteuning.

Inzet handhaving



PV	Proces verbaal
Traject	Dwang en Drang traject
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
HV	Hulpverlening
Waarsch	Waarschuwing

"Met zorg" handhaven

Bij elke verzuim melding kiest de leerplichtambtenaar de aanpak waar het meeste effect van wordt verwacht. In de meeste gevallen is een gesprek met een flinke waarschuwing afdoende. In andere gevallen wordt meteen een proces-verbaal opgemaakt.

Afgelopen schooljaar is er door de leerplichtambtenaren in de gemeente Enschede 101 keer een proces-verbaal (PV) opgemaakt, waarvan 1 keer voor absoluut verzuim, 5 keer voor luxe verzuim en 95 keer voor relatief/overig verzuim. Er is t.o.v. de afgelopen schooljaren sprake van een stijging van het aantal procesverbalen.

Bij spijbelen wordt een leerling vaak doorverwezen naar een dwang of drangtraject. Voorbeelden daarvan zijn HALT of Forza! (zie ander kader). HALT staat voor Het Alternatief en wordt gezien als Het Alternatief van een proces-verbaal. De Halt-straf is een straf voor jongeren van 12 tot 18 jaar. Leerlingen met schoolverzuim komen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking voor een Halt-straf. Een Halt straf bestaat uit gesprekken tussen jongere, ouders en de Halt-medewerker. HALT is een lichte sanctie en wordt vooral ingezet bij veelvuldig licht verzuim zonder zware achterliggende problematiek. Dit schooljaar zijn er 33 Halt verwijzingen opgemaakt.

Afgelopen jaren is het aantal meldingen bij de Raad voor de Kinderbescherming sterk gestegen tot 96 over schooljaar 2015-2016. Dit hangt samen met de toename van het aantal processen-verbaal. In 236 keren is een waarschuwing afdoende geweest om het verzuim te stoppen en de schoolgang te herstellen. In alle andere gevallen vindt er een gesprek plaats met de leerplichtambtenaar dat uiteindelijk leidt tot de noodzakelijke gedragsverandering bij de leerling zodat het schoolverzuim wordt gestopt.

Casusbeschrijving



Leerling (17 jaar) doet voor de 2^e keer de VMBO basis opleiding laatste jaar. Ze spijbelt veel en gaat het dit schooljaar niet redden. Het is niet mogelijk dit jaar voor de derde keer over te doen. Ze moet doorstromen naar het ROC niveau 1, iets wat ze zelf niet ziet zitten omdat ze haar niveau hoger inschat.

Na verschillende gesprekken met de leerplichtambtenaar besluit deze een proces-verbaal op te stellen. De leerplichtambtenaar vindt dat deze leerling, gezien houding en gedrag, ondersteuning nodig heeft omdat ze het anders ook op het ROC waarschijnlijk niet gaat redden.

De leerling krijgt via de rechter een jeugdreclassering toegewezen. De leerplichtambtenaar informeert het ROC deze leerling goed in het oog te houden. De leerling gaat, mede op basis van gesprekken met de jeugdreclassering, weer gemotiveerd naar school. Er is geen verzuim meer gemeld. Voor deze leerling was dit het juiste "duwtje" in de rug.

Forza als drang nodig is

De leerplichtambtenaar kan voor leerlingen, die in aanmerking komen voor een procesverbaal, besluiten ze nog een laatste kans te geven om "vrijwillig" (met drang) mee te werken aan FORZA.

Forza is een preventieve interventie gedurende drie maanden, waarbij wordt gestreefd de belemmeringen op te heffen die het naar school gaan verhinderen. De Forza medewerker heeft intensief contact met de jongere, het gezinssysteem en de school. Doel is het versterken van de eigen kracht van de jongere in combinatie met systeem- en oplossingsgericht werken.

Als de jongere zich tijdens dit traject onvoldoende inzet kan de leerplichtambtenaar alsnog besluiten een proces verbaal op te maken. Dit schooljaar is voor 29 leerlingen een Forza traject ingezet.

Speerpunten en ontwikkelingen komend schooljaar

- Extra inzet op voorkomen en bestrijden van thuiszitters
- Doorontwikkeling en regionalisering verzuimkaart onderwijs
- Herinrichting RMC door toevoeging nieuwe wettelijke taken
- Inzet van preventieve trajectcoaching t.v.v.VSV
- Invoering informatiesysteem t.b.v overstep VMBO-MBO
- Evaluatie inzet verzuim 18+
- Zicht op "onzichtbare jongeren" door bestandkoppelingen
- Onderzoek naar inzet risicoprofilering VSV

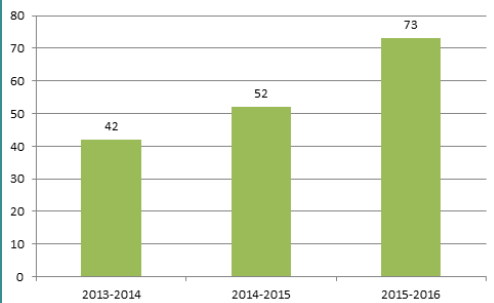
Casusbeschrijving



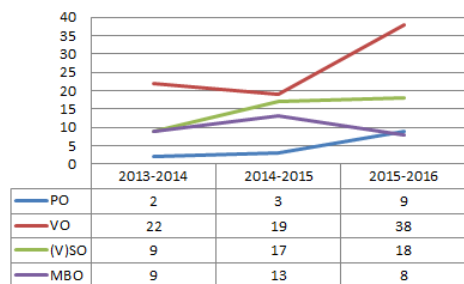
Een leerling van 16 jaar verzuimt regelmatig (spijbelen, te laat komen). De leerling is afgestroomd van de HAVO en zit nu in het derde jaar VMBO-T. De school krijgt weinig vat op hem. Zelf lijkt de leerling de ernst van de situatie niet in te zien. Leerplicht gaat in gesprek met de leerling en zijn vader. In het gesprek geeft de leerling aan er dit jaar niet veel zin te hebben en het erbij heeft laten zitten. Besproken wordt dat er een risico is, gezien zijn houding en gedrag, dat hij dit jaar over zal moeten doen. In het gesprek geeft de leerling aan dat hij wel zijn diploma wil halen. De leerplichtambtenaar beoordeelt, n.a.v. het gesprek, dat er sprake is van verwijtbaar verzuim maar de leerling een "duwtje" in de rug nodig heeft om zijn houding/gedrag te veranderen.

Ze bespreekt de inzet van FORZA met de consequentie dat als dit niet lukt hij een haltstraf of proces-verbaal kan verwachten. De leerling gaat schoorvoetend akkoord. Het FORZA traject wordt gestart met een overleg bestaande uit betrokkenen binnen de school, de leerplichtambtenaar en de leerling en ouders. Tijdens dit overleg spreekt de leerling zijn voornemen uit niet meer te wil spijbelen en wil werken aan zijn toekomst. Thuis worden er, met ondersteuning van de FORZA medewerker, afspraken gemaakt tussen de vader en de leerling hoe hij zijn inzet gaat vormgeven. In de periode van FORZA heeft de leerling slecht éénmaal gespijbeld en is het verzuim gestopt. Een Haltstraf of Procesverbaal kon door deze inzet worden voorkomen.

Thuiszitters



Aantal thuiszitters per soort



RMC ontwikkelingen 2017

Met ingang van schooljaar 2017-2018 worden de wettelijke taken van het RMC uitgebreid. Naast voortijdig schoolverlaters richt het RMC zich ook op het in beeld brengen en houden van de leerlingen die uitstromen uit het Praktijkonderwijs of Voortgezet Speciaal Onderwijs. De Leerplichtambtenaar of trajectbegeleider zorgt dat deze leerling een passend dienstverleningstraject aangeboden krijgt, gericht op plaatsing op de arbeidsmarkt of waar mogelijk in de schoolbanken.

Nadat de jongere is gestart bij de werkgever, op school of in een (tijdelijk) zorgtraject zorgt het RMC ervoor dat deze jongere ook in beeld blijft door jaarlijks actief te checken of het nog goed gaat met de jongere op school of op zijn werkplek. Hiermee voorkomen we dat jongeren uit beeld raken of tussen wal en schip vallen. Ter voorbereiding op de taakuitbreiding zet RMC stevig in op herijking van haar bedrijfsvoering. De preventieve aanpak in PRO en VSO, de bestaande RMC aanpak en de intensieve trajectbegeleiding wordt samengebracht in een innovatief dienstverleningsconcept zodat nog meer jongeren een passende plek krijgen.

Zicht op "onzichtbaren"

Eind 2015 heeft het Ministerie bekend gemaakt dat er landelijk ongeveer 66.000 jongeren zouden zijn die geen werk hebben of opleiding volgen.

Leerplicht en het Jongerenoffensief van de Regio Twente hebben de handen ineen geslagen om het zicht op deze doelgroep in Enschede te vergroten. Op basis van de cijfers van SZW/OCW is een nadere analyse gemaakt van de doelgroep in Enschede. Van de 215 jongeren bleken er 63 echt buiten beeld te zijn.

Deze jongeren zijn vervolgens benaderd met de vraag of ze hulp en ondersteuning wilden gericht op bemiddeling naar school of werk. 16 jongeren hebben hier positief op gereageerd. Zij hebben een gesprek gehad met de jongerenadviseur van het Jongerenoffensief en zijn begeleid naar een betaalde werkplek.

Komend jaar zal deze actie worden herhaald zodat we nog meer jongeren naar school of werk kunnen begeleiden.

Thuiszitters in Enschede

Ieder kind dat thuiszit is er één te veel. Maar hoeveel thuiszittende jongeren en kinderen zijn er eigenlijk in Enschede? En wat is een thuiszitter?

Definitie

Een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen de vijf en de zestien jaar of een jongere van zestien of zeventien jaar die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan vier weken verzuimt zonder dat hij of zij ontheffing heeft van de leerplicht respectievelijk vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.



Cijfers

De groep thuiszitters is dynamisch. Dat wil zeggen dat de aantallen eigenlijk constant fluctueren. De gemeente Enschede registreert zowel thuiszitters die geoorloofd (o.a. langdurige ziekte) als ongeoorloofd langer dan 4 weken verzuimen. Met als doel alle leerlingen in beeld te brengen die langer dan 4 weken geen onderwijs ontvangen. Dit jaar hebben we 73 thuiszitters geregistreerd en is het aantal t.o.v. het vorige schooljaar (52) toegenomen.

Van de 73 thuiszitters zijn 37 leerlingen teruggekeerd naar de eigen of een andere school. Voor 8 leerlingen is plaatsing in een traject noodzakelijk gebleken alvorens de schoolloopbaan kon worden voortgezet. Voor 19 leerlingen kon het verzuim dit jaar nog niet worden afgesloten deze leerlingen blijven in beeld bij Leerplicht.

De cijfers, ervaringen, signalen en aanbevelingen worden jaarlijks besproken met de betrokken samenwerkingsverbanden en scholen. Daarnaast is ook de samenwerking gezocht met de geestelijke gezondheidszorg om de verbinding te leggen tussen school, leerplicht en behandelaars met als doel het aantal thuiszitters en de duur van het verzuim te verkorten.

Twentse Belofte 2016-2020

De regio Twente heeft de ambitie om voor de jongeren die zonder diploma uitvallen of zonder startkwalificatie de school verlaten, een geïntegreerd netwerk te creëren waarin zij worden opgevangen en gestimuleerd om alsnog door te stromen naar vervolgonderwijs, werk, een toeleidingstraject of een andere passende dagbesteding. Op dit moment missen we voor die groep nog gezamenlijke regionale kaders en werkafspraken tussen de domeinen onderwijs, arbeidsmarkt en (jeugd)zorg. De afspraken hierover tussen onderwijs en gemeenten zijn vastgelegd in het plan de Twentse Belofte 2016-2020".

Waarom een "Twentse Belofte"?

Er zijn op dit moment veel veranderingen. De invoering van de Participatiewet, de Jeugdwet, de Wet Passend Onderwijs en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning heeft gevolgen voor jongeren in een kwetsbare positie en hun directe omgeving.

Wat houdt de "Twentse Belofte" in?

De "Twentse Belofte" is een belofte aan alle jongeren in de regio Twente die zich in een kwetsbare positie bevinden en bestaat uit 5 afzonderlijke beloften:

1. Alle jongeren krijgen goede begeleiding in de overgang van V(S)O naar MBO.
2. Het onderwijs sluit aan op de ontwikkeling en behoeften van de jongeren.
3. Er is een goede begeleiding van schoolverlaters naar de arbeidsmarkt.
4. Jongeren worden op de arbeidsmarkt goed begeleid en blijven daardoor ook aan het werk.
5. Alle jongeren die alsnog uitvallen worden opgevangen en begeleid.

De "Twentse Belofte" gaat over de inzet in de jaren 2016-2020. Onderwijs en gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor het waarmaken van deze beloften.

Stadskantoor Enschede
Hengelosestraat 51
7511 JA Enschede

leerplicht@enschede.nl

www.enschede.nl/
leerplicht

053-481 77 70

Gemeente  Enschede